

Права на ўдзел

Удзел грамадскасці ў працэсе прыняцця экалагічна значных рашэнняў робіць дзеянні дзяржаўных органаў больш празрыстымі перад грамадствам, а самі органы падсправаздачныя яму. У цяперашні час прынцып аб праве на ўдзел з'яўляецца адной з перадумоў для дасягнення ўстойлівага развіцця грамадства і ўспрымаецца як інструмент для прыняцця рашэнняў, у найбольшай ступені ўлічваюць рэальныя патрэбнасці людзей.

Пазнаёмся і абмяркуем наступны прыклад.

Новая магістраль

У сям'і Івановых ёсць высокарэнтабельная ферма, размешчаная побач з шашой. Некаторыя змены ў стане навакольнага асяроддзя, якія адбыліся ў апошні час, моцна турбуюць гэтую сям'ю.

– Мяне вельмі непакояць новабудоўлі, – дзеліцца сваім непакоем сп. Іваноў. – Ад калісьці спакойнага прасёлка цяпер не засталася і следу. Ходзяць чуткі, што ёсць планы наогул ператварыць гэтую дарогу ў хуткасную шашу. Калі гэта адбудзецца, узровень шуму і забруджанасць паветра рэзка ўзрастуць, а гэта прывядзе да спаду аб'ёму прадукцыі, што выпускаецца на маёй ферме, і зніжэння яе якасці.

– А планы будаўніцтва высакавольтнай лініі электраперадачы? – Падключаецца да размовы сп. Іванова. – Я чула, што электрамагнітныя хвалі вельмі каварныя для здароўя людзей і жывёл і што яны душаць рост і развіццё раслін ... Што ж будзе з нашым бізнэсам?

Згодна з заканадаўствам, грамадзяне і грамадскія арганізацыі маюць права выказаць перад дзяржаўнымі органамі сваё меркаванне і асцярогі ў сувязі з праблемамі магчымага негатыўнага ўздзеяння на навакольнае асяроддзе, якімі з'яўляюцца вытворчасць энергіі і хімічных прадуктаў, знішчэнне і пахаванне адкідаў, будаўніцтва заводаў ці вадасховішчаў і шэраг іншых пытанняў. Для рэалізацыі гэтага права дзяржаўныя органы абавязаны своечасова апавяшчаць насельніцтва аб такіх планах шляхам распаўсюджвання інфармацыі ў даступнай форме, а таксама прыцягваць жыхароў для абмеркавання і ўдзелу ў прыняцці такіх рашэнняў. Інфармацыя павінна ўтрымліваць паглыбленую ацэнку уздзеяння на навакольнае асяроддзе (АУНА) праектаваных аб'ектаў або відаў дзейнасці. Акрамя таго, дзяржаўныя органы павінны загадзя вызначыць дату, час і месца правядзення грамадскіх слуханняў па праекце, і гэтыя слуханні павінны прайсці да прыняцця рашэння. Канчатковае рашэнне аб рэалізацыі або ня рэалізацыі праекта павінна быць прынята з максімальным улікам меркаванняў усіх зацікаўленых бакоў і звязанні да мінімуму магчымага ўздзеяння будучага аб'екта або дзейнасці на здароўе людзей і на стан навакольнага асяроддзя. Варта адзначыць, што ўдзел грамадскасці не абмяжоўваецца толькі праектамі новага будаўніцтва або запуску новых вытворчасцей, яно тычыцца і распрацоўкі любых планаў, праграм або стратэгий, а таксама нарматыўна-прававых актаў, рэалізацыя якіх здольная аказаць уздзеянне на навакольнае асяроддзе.